

CZYM JEST SAMORZĄD UCZNIOWSKI?

Samorząd uczniowski tworzą wszyscy uczniowie szkoły. Ustawa o systemie oświaty (uchwalone przez Sejm prawo regulujące zasady funkcjonowania oświaty) - mówi, że Samorząd tworzą wszyscy uczniowie szkoły (art. 55). Członkiem samorządu uczniowskiego stajemy się automatycznie w chwili przyjęcia do szkoły. Przystajemy nim być w momencie, gdy szkołę opuszczamy.

Niezależnie od tego, jak bardzo jesteś zaangażowany w życie szkoły – masz prawo wpływać na to, co się w niej dzieje. Możesz z tego prawa korzystać na różne sposoby – organizując szkolną drużynę piłki nożnej lub projekcje filmowe dla kolegów, uczestnicząc w spotkaniach koła miłośników przyrody czy gier komputerowych, dekorując salę gimnastyczną na imprezę karnawałową, pisząc artykuły do szkolnej gazetki, tworząc stronę internetową lub organizując wystawę fotografii. Te i wiele innych działań uczniowskich to właśnie aktywność samorządu uczniowskiego – możliwości jest tyle, że każdy może znaleźć coś dla siebie!

Samorząd uczniowski jest organizacją działającą na rzecz uczniów i zarządzana przez uczniów. Jest organizacją niezależną od administracji oświatowej i jakiegokolwiek partii czy ugrupowań politycznych. To uczniowie decydują, jakimi sprawami samorząd będzie się zajmował. Dlatego pole działania samorządu jest właściwie nieograniczone.

Samorząd reprezentuje interesy uczniów wobec nauczycieli, rodziców, administracji oświatowej. Samorząd poprzez swoje działanie wywiera wpływ na życie szkoły, może współdecydować o sprawach jej dotyczących. Ustawa o systemie oświaty mówi, że Samorząd jest jedynym reprezentantem ogółu uczniów.

Samorząd jest organizacją demokratyczną. Uczniowie w sposób nieskrępowany wybierają swoich przedstawicieli, mogą uczestniczyć w tworzeniu i realizacji programu pracy samorządu. Daje to każdemu uczniowi szansę znalezienia swojego miejsca w szkole.

JAK ZORGANIZOWAĆ SAMORZĄD

Chcesz, żeby Twój samorząd działał jak należy?

No, to działaj!

Ustawa o systemie oświaty mówi w artykule 55 ustęp 1: "samorząd uczniowski tworzą wszyscy uczniowie szkoły".

Kimkolwiek jesteś w swoim samorządzie uczniowskim - jego przewodniczącym, czy zwykłym szarym członkiem (czyli uczniem, który nie należy do żadnych władz) - możesz mieć wpływ na to, jak działa ten samorząd. Bo to, jak on działa, tak samo zależy od Ciebie, jak od jego władz. Warto sobie to zdanie dokładnie zapamiętać. Bo to właśnie ono jest najważniejsze dla dobrego działania samorządu. Można powiedzieć - kluczowe. Dlaczego? Bo taki samorząd, o którym do nas piszecie w e-mailach: nie reprezentujący uczniów albo służący tylko do ustawiania krzeseł przed uroczystościami, to samorząd, którego nie TWORZĄ wszyscy uczniowie. On się SKŁADA tylko z prezydium. I to właśnie dlatego jest bezsilny. Ale gdyby był lepiej zorganizowany ...

A lepiej zorganizowany, to przede wszystkim znaczy: zorganizowany ze wszystkich uczniów!

Do czego służy przewodniczący?

W wiejskich samorządach do tego, żeby od niego oczekiwać. A w rezultacie - żeby się na nim "przejechać". Bo choćby miał nawet najlepsze zamiary, sam niewiele zdziała. Musiałby się wielokrotnie skłonić, żeby zaspokoić wszystkie pokładane w nim nadzieje wszystkich uczniów.

Kiedy się przyjrzeć samorządom, które odnoszą sukcesy, okazuje się że ich przewodniczący wcale nie pochodzą z Kryptonu:

- perfekcyjni organizatorzy, potrafiący bez pudła zaplanować działalność wszystkich uczniów, porozdzielać zadania, opracować harmonogramy, na czas przypominać i rozliczać
- ukochani przywódcy, dla których wszyscy zrobią wszystko, bo potrafią zachęcić do twórczego działania, samodzielnego myślenia i mrowczej pracy, a potem, kiedy jest już zrobione, to się tak cudnie cieszą i chwalą, chwalą, chwalą ...

ROLA PRZEWODNICZĄCEGO SU

Lider to taka osoba, która świadomie obserwuje rzeczywistość, w której żyje, odważnie podejmuje wyzwania i wkłada wysiłek w zmianę otoczenia na lepsze. Lider nie pracuje sam – inicjuje współpracę, zachęca i angażuje innych do działania. Lider inspiruje i motywuje, dzieli swoją energię z innymi, ponieważ działa dla ludzi i wraz z nimi.

Każdy, kto z własnej inicjatywy dąży do zmiany choćby małego fragmentu rzeczywistości ma w sobie wiele z lidera, a na pewno predyspozycje, by nim zostać. Wy jesteście liderami szkolnej społeczności – realizujecie własne projekty, inspirujecie i angażujecie innych do działania. Odkryjcie w sobie lidera!

Lider, czyli kto...?

Rolą lidera nie jest wydawanie poleceń, ale aktywizowanie i motywowanie innych do wspólnej pracy. Dlatego dobry lider:

1. Nie jest wodzem, który wydaje rozkazy i nie dopuszcza własnej krytyki,
2. Nie robi wszystkiego sam. Jeżeli przewodniczący nie potrafi podzielić się zadaniami z innymi, to szybko zostanie osamotniony na placu boju i niektóre zadania zaczną go przerastać – a wówczas trudniej będzie pozyskać pomoc innych.

Cechy dobrego lidera

Docenia innych

Zawsze pamięta o docenieniu współpracowników – zauważa każdy, choćby najmniejszy trud (każdy ma wartość!), sprawia, że wszyscy mają poczucie udziału w sukcesie. Daje współpracownikom informacje zwrotne:

- oceniającą: dobrze to zrobiłeś!
- ekspresyjną: cieszę się, że to zrobiłeś!
- motywującą: jak jeszcze z nami chwilę popracujesz, to staniesz się mistrzem dekoracji!

Dbaj o dobrą komunikację

Potrafi słuchać, daje każdemu dojść do głosu, zachęca do wypowiedzi i nie krytykuje bezpodstawnie. Troszczy się o samopoczucie innych – jest wrażliwy i empatyczny. Stara się rozwiązywać konflikty w spokojny i konstruktywny sposób – wymieniając argumenty, szukając kompromisu, unikając krzyku i wzajemnych oskarżeń.

Nie poddaje się

Przeciwstawia się zrezygnowanym i nie pozwala im narzekać. Z niepowodzeń wyciąga konstruktywne wnioski i podejmuje kolejne wyzwania. Lider nie równa w dół, ale mierzy wysoko!

Pracuje w zespole

Wie, że współpraca z innymi to:

- więcej pomysłów,
- więcej wiedzy, doświadczenia,
- większa efektywność dzięki podziałowi zadań,
- wzajemna motywacja i wsparcie.

Nie zachowuje się jak szef

Nie patrzy z góry, ale jest członkiem grupy, jak każdy odpowiedzialnym za wykonanie swoich zadań. To, że koordynuje pracę grupy nie znaczy nic innego, niż efektywne wykorzystanie wysiłków i pomysłów wszystkich jej członków.

Motywuje

- docenia nawet małe sukcesy,
- nagradza, wyróżnia,
- przypomina jaki jest cel wspólnej pracy i samego projektu
- podkreśla znaczenie i wartość każdej osoby.

Rozumie, jak ważna jest komunikacja

- wypowiada się jasno, mówiąc o swoich uczuciach i podkreślając własną perspektywę widzenia sprawy (zamiast krytykować), to znaczy:
 - > NIE mówi: Ty zawsze krzyczysz! Przez ciebie wszyscy niepotrzebnie się denerwujemy!
 - > Wyraża swoje uczucia za pomocą komunikatu „JA”, np.

„Czuję się źle (Ja), kiedy Ty na mnie krzyczysz, ponieważ wprowadza to nerwową atmosferę do zespołu. Chciałabym/łbym, abyś w przyszłości starał się opanować swoje emocje”.

- gdy nie domyśla się, co rozmówca miał na myśli – prosi o wyjaśnienie,
- upewnia się, że dobrze zrozumiał czyjąś wypowiedź, parafrazując ją, np:

Rozmówca: Nie lubię tej pracy.

Lider: Jeśli dobrze zrozumiałem, to chciałeś przez to powiedzieć, że wolałbyś robić coś innego.

Ma zaufanie do swoich współpracowników

Nie wchodzi w ich kompetencje. Nie zastępuje i nie przejmuje na siebie odpowiedzialności innych: pozwala każdemu doświadczać, uczyć się na własnych błędach i wspiera w wychodzeniu z trudności, jednocześnie nie bierze na swoje barki całego ciężaru.

Przewodniczący zarządu SU – liderem

Obejmując funkcję przewodniczącego zarządu samorządu uczniowskiego, powinnaś/ powinieneś pamiętać, że współpracujesz nie tylko ze swoimi koleżankami i kolegami z zarządu, ale jesteś reprezentantem/ką wszystkich uczniów. Dbaj o dobre relacje z nimi, jak również z dyrektorem, nauczycielami, i rodzicami. Przewodniczący

nawiązuje też kontakty z innymi samorządami uczniowskimi, samorządem lokalnym, organizacjami pozarządowymi i firmami prywatnymi – aby skorzystała na tym społeczność szkolna i realizowane projekty.

STRUKTURA SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO

W jaki sposób zorganizować pracę samorządu uczniowskiego? Jak dzielić zadania i funkcje pomiędzy jego członków? Zastanów się, jaka struktura organizacyjna samorządu będzie najlepiej służyła twojej szkole. W wielu szkołach samorząd to tylko biurokratycznie zorganizowana struktura – regulaminy, protokoły i obowiązki. To oczywiście nie jest waszym celem – biurokratyczne mechanizmy odwracają uwagę uczniów od działań szkolnych i tłumią ich aktywność. Celem sprawnie działającego samorządu jest działanie, zmienienie szkoły i wpływanie na to, co się w niej dzieje tak, aby wszystkim uczniom żyło się w niej dobrze i wszyscy byli zaangażowani w jej życie. W osiągnięciu tego celu pomaga sprawna organizacja – dzięki niej łatwiej coś zaplanować, przygotować, podzielić zadania, dowiedzieć się kto, co robi, kto za co jest odpowiedzialny, itd.

Przemyślany podział zadań i funkcji między członków samorządu jest ważny z kilku powodów:

- pomaga włączyć i zmotywować do działań większą liczbę uczniów,
- usprawnia przepływ informacji w szkole,
- pozwala dostosować działania, tak by odpowiadały na potrzeby i zainteresowania uczniów,
- sprzyja kontynuacji pracy samorządu mimo zmieniających się co roku władz.

Zgodnie z Ustawą o systemie oświaty wy sami macie prawo do ustalenia struktury samorządu i decydowania o tym, jakich instytucji potrzebuje wasza szkoła. Wszystkie powołane przez was sekcje czy komisje powinny funkcjonować w oparciu o demokratyczne zasady - warto zapewnić wszystkim uczniom możliwość angażowania się w szkolne i lokalne przedsięwzięcia. Dobra organizacja pracy samorządu uczniowskiego nierzadko decyduje o jego sukcesie – warto zatem dzielić zadania nie tylko między członków zarządu, ale również aktywizować do działania samorządy klasowe lub proponować współpracę innym mniej lub bardziej formalnym grupom uczniów działających w szkole (kołom zainteresowań, klubom, itd.).

PAMIĘTAJ!

Na sukces samorządu uczniowskiego pracuje cała szkoła: zarząd, przedstawiciele samorządów klasowych, członkowie różnych grup i kół zainteresowań, klubów, stowarzyszeń i innych organizacji. Gdy od początku wszyscy uczniowie będą maksymalnie zaangażowani w działania samorządu uczniowskiego, nawet nie zauważycie kiedy nadejdą kolejne, wielkie sukcesy.